

Προστασία των ανηλίκων και ανθρώπινη αξιοπρέπεια

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την αξιολογητική έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για την εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου της 24ης Σεπτεμβρίου 1998 για την προστασία των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας (COM(2001) 106 - C5-0191/2001 - 2001/2087(COS))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής (COM(2001) 106 – C5-0191/2001),
- έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδιαίτερα τα άρθρα της 157 και 249,
- έχοντας υπόψη την οδηγία 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 3ης Οκτωβρίου 1989, για το συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων («Τηλεόραση χωρίς σύνορα»), και ιδιαίτερα το άρθρο 22¹,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 13ης Μαΐου 1998 σχετικά με την προστασία των ανηλίκων στο πλαίσιο των οπτικοακουστικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών πληροφόρησης²,
- έχοντας υπόψη τη σύσταση 98/560/ΕΚ του Συμβουλίου, της 24ης Σεπτεμβρίου 1998, σχετικά με την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας του ευρωπαϊκού κλάδου παροχής υπηρεσιών στους τομείς των οπτικοακουστικών μέσων και της ενημέρωσης με την προώθηση εθνικών πλαισίων που στοχεύουν στην επίτευξη συγκρίσιμου και αποτελεσματικού επιπέδου προστασίας των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας³,
- έχοντας υπόψη την απόφαση αριθ. 276/1999/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Ιανουαρίου 1999 για ένα πολυετές κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την προώθηση της ασφαλέστερης χρήσης του Ίντερνετ μέσω της καταπολέμησης του παράνομου και βλαβερού περιεχομένου στα παγκόσμια δίκτυα⁴.
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 1999 σχετικά με την προστασία των ανηλίκων υπό το φως των ψηφιακών οπτικοακουστικών υπηρεσιών⁵,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 5ης Οκτωβρίου 2000 σχετικά με το γονικό έλεγχο

¹ ΕΕ L 298 της 17.10.1989, σ. 23. Οδηγία που τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 97/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 202 της 30.7.1997, σ. 60).

² ΕΕ L 167 της 1.6.1998, σ. 128.

³ ΕΕ L 270 της 7.10.1998, σ. 48.

⁴ ΕΕ L 33 της 6.2.1999, σ. 1.

⁵ ΕΕ C 8 της 12.1.2000, σ. 8.

των τηλεοπτικών εκπομπών¹,

- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 2001 σχετικά με την προστασία των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας²,
  - έχοντας υπόψη το άρθρο 47, παράγραφος 1 του Κανονισμού του,
  - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Πολιτισμού, Νεότητας, Παιδείας, Μέσων Ενημέρωσης και Αθλητισμού και τις γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Ελευθεριών και Δικαιωμάτων των Πολιτών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων, και της Επιτροπής Νομικών Θεμάτων και Εσωτερικής Αγοράς (A5-0037/2002),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η προστασία των παιδιών αποτελεί κατά κύριο λόγο ευθύνη των νόμιμων κηδεμόνων τους, χωρίς ωστόσο τούτο να απαλλάσσει των ευθυνών τους τόσο τους φορείς παροχής και διανομής οπτικοακουστικών περιεχομένων όσο και τους νομοθέτες,
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η σύσταση του Συμβουλίου συμπληρώθηκε το 1999 από σχέδιο δράσης για ένα ασφαλέστερο Διαδίκτυο με το οποίο καθιερώνονταν μια σειρά από συνδυασμένες πρωτοβουλίες για την καταπολέμηση του παράνομου περιεχομένου στο Διαδίκτυο,
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αυτορρύθμιση των επιχειρήσεων του οπτικοακουστικού τομέα, όπου εφαρμόστηκε σωστά, αποδείχτηκε εν γένει αποτελεσματικό πρόσθετο αλλά όχι επαρκές μέσο για την προστασία των ανηλίκων από το επιβλαβές περιεχόμενο,
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η έκθεση της Επιτροπής συμπεραίνει ότι «ώστερα από δύο έτη, τα αποτελέσματα που απέφερε η εφαρμογή της σύστασης είναι ενθαρρυντικά, παρ' ότι τα ενδιαφερόμενα μέρη και ιδιαίτερα οι καταναλωτές θα έπρεπε να έχουν συμμετάσχει περισσότερο στην καθιέρωση των κωδίκων δεοντολογίας»,
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν έχουν όλα τα κράτη μέλη καθιερώσει άμεσες τηλεφωνικές συνδέσεις («κόκκινες γραμμές») για την αντιμετώπιση παραπόνων σχετικά με παράνομο ή επιβλαβές περιεχόμενο, και ότι εκστρατείες ενημέρωσης για την ύπαρξη τέτοιων συνδέσεων έχουν πραγματοποιηθεί μόνο σε πέντε κράτη μέλη,
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι νομικές διατάξεις σχετικά με την κατάταξη των βιντεοπαιχνιδιών και/ή αυτορρύθμιση του κλάδου υπάρχουν μόνο σε εννέα κράτη μέλη, παρά την ταχεία διάδοση τέτοιων προϊόντων σε σύνδεση με το Διαδίκτυο και τη ραδιοτηλεοπτική διαφήμιση,
- Z. λαμβάνοντας υπόψη ότι το μεγαλύτερο μέρος των ιστοθέσεων με παράνομο περιεχόμενο προέρχεται από υπολογιστές εκτός της ΕΕ, και επισημαίνοντας ότι στο ερωτηματολόγιο επί του οποίου βασίζεται η προκειμένη έκθεση αξιολόγησης ορισμένα κράτη μέλη έχουν εκφράσει τη λύπη τους για την έλλειψη εναρμόνισης μεταξύ των εθνικών νόμων που αφορούν τη συνεργασία,
- H. λαμβάνοντας υπόψη ότι στη Σουηδία, οι μεγάλοι φορείς παροχής υπηρεσιών

---

¹ ΕΕ C 178 της 22.6.2001, σ. 186.

² ΕΕ C 213 της 31.7.2001, σ. 10.

Διαδικτύου έχουν συστήσει «τμήματα αθέμιτης χρήσης» στα οποία μπορούν να υποβάλλονται παράπονα σχετικά με παράνομο ή επιβλαβές περιεχόμενο,

- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στα υπόλοιπα κράτη μέλη τα βιντεοπαιχνίδια σήμερα φέρουν ετικέτες, σύμφωνα με το σύστημα κατάταξης κατά ηλικίες που εφαρμόζεται στο κράτος μέλος από το οποίο εισάγονται,
- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή μπορεί να προωθήσει την προστασία των ανηλίκων από το επιβλαβές περιεχόμενο των οπτικοακουστικών μέσων με τη διευκόλυνση των ανταλλαγών εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών, και ότι θα μπορούσε να εφαρμοσθεί ένας συστηματικότερος δημόσιος έλεγχος σε κάθε κράτος μέλος, στη βάση ελαχίστων προδιαγραφών που θεσπίζονται από τα κράτη μέλη,
- IA. λαμβάνοντας υπόψη ότι η βιομηχανία βιντεοπαιχνιδιών έχει δεσμευθεί να συμμετάσχει σε ένα πανευρωπαϊκό πρόγραμμα αυτορρύθμισης,
- IB. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαφάνεια και η δυνατότητα δημόσιου ελέγχου συνιστούν σημαντικά μέσα για την προώθηση της εφαρμογής της σύστασης,
- II. λαμβάνοντας υπόψη ότι, όπως επισημαίνει η Επιτροπή, «δύο έτη μπορεί να είναι σχετικά σύντομο διάστημα για την πλήρη εφαρμογή της σύστασης»,
  - 1. επισημαίνει τα συμπεράσματα της έκθεσης αξιολόγησης της Επιτροπής, της 27ης Ιανουαρίου 2001, σχετικά με την εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου της 24ης Σεπτεμβρίου 1998 όσον αφορά την προστασία των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας·
  - 2. εκφράζει την ικανοποίησή του για τις ενέργειες στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για ένα ασφαλέστερο Διαδίκτυο, της 25ης Ιανουαρίου 1999 και καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει και να αναπτύξει αυτή τη δράση και μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2002·
  - 3. υπενθυμίζει στα κράτη μέλη τις υποχρεώσεις τους, σύμφωνα με τα άρθρα 34, 35 και 36 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού της 20ής Νοεμβρίου 1989, να μεριμνούν για την προστασία των παιδιών από κάθε μορφής εκμετάλλευση επιζήμια για την ευημερία τους·
  - 4. ζητεί από τα κράτη μέλη να συνεχίσουν προωθούν την εφαρμογή της σύστασης, να καθιερώσουν άμεσες τηλεφωνικές συνδέσεις για το χειρισμό παραπόνων για παράνομο ή επιβλαβές περιεχόμενο και να ξεκινήσουν εκστρατείες ευαισθητοποίησης των καταναλωτών και κυρίως των γονέων σχετικά με τους κινδύνους·
  - 5. επαναλαμβάνει την πεποίθησή του ότι η προστασία των ανηλίκων από την έκθεσή τους σε περιεχόμενα, τα οποία μπορεί μεν να είναι νόμιμα, ενδέχεται όμως να είναι επιβλαβή για αυτούς, αποτελεί πρωτίστως ευθύνη των νομίμων κηδεμόνων τους, και υπογραμμίζει τη σημασία των εκστρατειών για την εκπαίδευση των παιδιών και των νομίμων κηδεμόνων τους στην ορθή χρήση των οπτικοακουστικών μέσων·
  - 6. συστήνει στα κράτη μέλη να έλθουν σε διαβούλευση με τις ομάδες καταναλωτών, τους συνδέσμους εθελοντών και τις μη κυβερνητικές οργανώσεις και να εντάξει ενεργότερα τους φορείς αυτούς στην εφαρμογή της σύστασης·

7. επιδοκιμάζει τη δημιουργία της Internet Content Rating Association (Ένωσης για την Αξιολόγηση Περιεχομένων του Διαδικτύου) καθώς και το σύστημα κατάταξης που ανέπτυξε αυτή η Ένωση, το οποίο μπορεί να αντικατοπτρίζει περιφερειακές και ατομικές αξίες·
8. ζητεί από την Επιτροπή να εξακολουθήσει να συνεργάζεται στενά με τους φορείς παροχής περιεχομένου και τις οργανώσεις των καταναλωτών για την παρακολούθηση των κατευθυντήριων γραμμών, όσον αφορά κυρίως τις υπηρεσίες άμεσης επικοινωνίας (on-line) και την αποτελεσματικότητα των κωδίκων δεοντολογίας και των μηχανισμών αυτορρύθμισης προκειμένου να διασφαλιστούν υψηλότερα πρότυπα για την προστασία των ανηλίκων·
9. επιδοκιμάζει τη δημιουργία οργάνων αυτορρύθμισης των φορέων παροχής υπηρεσιών στα κράτη μέλη, τονίζει εκ νέου ρητά την ανάγκη ύπαρξής τους και ζητεί από την Επιτροπή να προωθήσει και να στηρίξει τη δικτύωση και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των οργάνων αυτορρύθμισης στα κράτη μέλη·
10. επισημαίνει ότι τα τεχνικά μέτρα δεν δύνανται να υποκαταστήσουν την ευθύνη των φορέων παροχής υπηρεσιών για τα περιεχόμενα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους και ότι, επομένως, προκειμένου να διασφαλισθεί η προστασία των ανηλίκων από επιβλαβή περιεχόμενα, οι εν λόγω φορείς δεν μπορούν να απαλλαγούν από τη νομική υποχρέωση να τηρούν ορισμένες διατάξεις·
11. καλεί τα κράτη μέλη να συνεχίσουν να προωθούν την κατάταξη των βιντεοπαιχνιδιών μέσω μηχανισμών αυτορρύθμισης του κλάδου, ως επιλογή προτεραιότητας, διατηρώντας ωστόσο ως εναλλακτική επιλογή τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με το περιεχόμενο και την προβολή και την ευαισθητοποίηση των χρηστών μέσω εκτεταμένων εκστρατειών ενημέρωσης·
12. καλεί την Επιτροπή να προωθήσει τη δημιουργία συστημάτων ελέγχου που να είναι απλά στη χρήση και οικονομικά, προκειμένου να στηρίζει αποτελεσματικά τον γονικό έλεγχο, τόσο για τη χρήση του Διαδικτύου όσο και για τη χρήση των οπτικοακουστικών μέσων·
13. καλεί από τα κράτη μέλη να αναπτύξουν μια προσέγγιση που περιλαμβάνει κοινοτικά κριτήρια για τη συγκρίσιμη περιγραφή οπτικοακουστικού περιεχομένου, με τη συμμετοχή των φορέων παροχής υπηρεσιών, των καταναλωτών, των αρμοδίων για την προστασία των ανηλίκων εθνικών και περιφερειακών οργάνων, καθώς και επιστημονικών κύκλων, αν και, μεταξύ άλλων, για λόγους πολιτιστικών διαφορών, η αξιολόγηση των περιεχομένων πρέπει να παραμείνει στην αρμοδιότητα των εθνικών/περιφερειακών αρχών, και τα συστήματα αξιολόγησης για τα διάφορα μέσα πρέπει να είναι περισσότερο συντονισμένα μεταξύ τους·
14. ζητεί από τα κράτη μέλη να περιλάβουν στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα -αρχής γενομένης από το νηπιαγωγείο- μάθημα για τα οπτικοακουστικά μέσα, προκειμένου οι καταναλωτές να είναι εις θέση να χρησιμοποιούν τα μέσα κατά τρόπο προσανατολισμένο στις αξίες της κοινωνίας και να αναπτύξουν ικανότητα κρίσεως για τα θέματα αυτά· (ιδιαίτερα δε να περιλάβουν στο σχολικό πρόγραμμα μάθημα για τα οπτικοακουστικά μέσα, ούτως ώστε οι ανήλικοι να μάθουν να χρησιμοποιούν υπεύθυνα τα προϊόντα των οπτικοακουστικών μέσων)·

15. ζητεί από τα κράτη μέλη να ενθαρρύνουν τους φορείς παροχής υπηρεσιών Διαδικτύου που λειτουργούν στο έδαφός τους να συστήσουν «τμήματα αθέμιτης χρήσης» στα οποία να μπορεί το κοινό να υποβάλλει παράπονα για παράνομο ή επιβλαβές περιεχόμενο, και να εφιστούν την προσοχή των χρηστών στην ύπαρξή τους, στις συμβάσεις που συνάπτουν με αυτούς·
16. εκτιμά ότι η συνεργασία και οι συντονισμένες προσπάθειες μεταξύ των επιχειρήσεων του Διαδικτύου, των κυβερνήσεων και των εθνικών και περιφερειακών αρχών είναι ο καλύτερος τρόπος για την αντιμετώπιση του παράνομου και επιβλαβούς περιεχομένου στο Διαδίκτυο, και εκφράζει την ανησυχία ότι πρόσφατες αποφάσεις ή στρατηγικές για την απαγόρευση πρόσβασης σε ορισμένες θέσεις του Διαδικτύου θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε κατακερματισμό της πρόσβασης στο Διαδίκτυο ή αδυναμία πρόσβασης και σε νόμιμο περιεχόμενο· θεωρεί συνεπώς ότι η προσέγγιση αυτή δεν αποτελεί πρόσφορη λύση, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, για την καταπολέμηση του παράνομου και επιβλαβούς περιεχομένου στο Διαδίκτυο·
17. ζητεί από την Επιτροπή να συνεχίσει να προωθεί την εφαρμογή της σύστασης, διευκολύνοντας την ανταλλαγή, σε κοινοτικό επίπεδο, εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών για την προστασία των ανηλίκων σε όλα τα οπτικοακουστικά μέσα·
18. επιδοκιμάζει την πρόθεση της Επιτροπής να υποστηρίξει μελέτη για την κατάταξη των ταινιών που προβάλλονται στους κινηματογράφους και την τηλεόραση ή διανέμονται σε DVD ή βιντεοκασέτες στα κράτη της ΕΕ και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου·
19. τονίζει την ανάγκη ενίσχυσης της ευρωπαϊκής και διεθνούς συνεργασίας για την καταπολέμηση του παράνομου περιεχομένου και ζητεί από την Επιτροπή να αναπτύξει ανάλογες πρωτοβουλίες και να επεξεργασθεί προτάσεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να βελτιωθεί η συνεργασία των αρχών, στον τομέα της δικαιοσύνης και σε άλλους τομείς, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε διεθνές επίπεδο·
20. ζητεί από την Επιτροπή να εκπονήσει περαιτέρω έκθεση, σε εύθετο χρόνο, κατά προτίμηση πριν από την 31η Δεκεμβρίου 2002, σχετικά με την εφαρμογή της σύστασης· ζητεί, επίσης, προς όφελος της διαφάνειας, οι μελλοντικές εκθέσεις να περιλαμβάνουν περιγραφή της εφαρμογής της σύστασης σε κάθε κράτος μέλος·
21. ενθαρρύνει την κοινοπραξία DVB (Digital Video Broadcasting Group) να αναπτύξει αξιόπιστα συστήματα ελέγχου και κατάταξης των ψηφιακών τηλεοπτικών εκπομπών·
22. καλεί τα κράτη μέλη να παρακολουθούν τους κανόνες εγκατάστασης και χρήσης των χώρων διαλόγου (chat rooms) στο Διαδίκτυο, όταν αυτοί απειλούν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια των ανηλίκων, καθώς και τα μέσα με τα οποία οι φορείς παροχής υπηρεσιών τους διαφημίζουν·
23. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στην Επιτροπή, το Συμβούλιο, καθώς και τις κυβερνήσεις των κρατών μελών.